

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка

Кафедра педагогіки, психології і методики технологічної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

**Освітня програма «Професійна освіта (цифрові технології)»
Третій рівень вищої освіти**

2024-2025 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти.

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року.

Розробники: Белан Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Мета і завдання

Мета науково-педагогічної практики – оволодіння студентами формами, методами, новітніми технологіями здійснення освітнього процесу в закладі вищої освіти, набуття досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, формування індивідуального стилю професійної діяльності, поглиблення та закріплення знань, отриманих здобувачами освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» в галузі освіти (PhD) спеціальності 015.39 Професійна освіта (цифрові технології).

Завдання:

- ознайомлення з сучасним станом навчально-методичної роботи у закладі вищої освіти;
- формування і розвиток професійних навичок та вмінь викладача закладу вищої освіти в організації і проведенні освітнього процесу;
- вивчення методик і технологій проведення лекційних, практичних, лабораторних або семінарських занять;
- формування уявлень про сучасні освітні технології у закладі вищої освіти;
- підвищення професійної компетентності у відповідності з сучасними вимогами і стандартами;
- формування уявлень про посадові обов'язки і права викладача закладу вищої освіти;
- вивчення та узагальнення науково-педагогічного досвіду викладачів;
- здобуття практичних та методичних компетентностей щодо розробки методичних матеріалів і викладання навчальних дисциплін у вищій школі.

Науково-педагогічна практика – це вид науково-педагогічної діяльності аспірантів, який передбачає здійснення наукового пошуку за темою дисертаційного дослідження, викладання навчальних дисциплін, організацію навчальної діяльності здобувачів, науково-методичну роботу з навчальних дисциплін, набуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності. Науково-педагогічна практика є важливим етапом у засвоєнні освітньої складової освітньо-наукової програми, вона засвідчує рівень педагогічної, методичної та наукової підготовки здобувачів та впливає на професійне самовизначення майбутнього науковця та викладача вищої школи.

Згідно з освітньо-науковою програмою, науково-педагогічна практика проводиться на III курсі у VI семестрі упродовж восьми тижнів в умовах реальної професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти: здобувачі знайомляться з роботою конкретної кафедри та змістом і обсягом роботи науково-педагогічного працівника.

Програма науково-педагогічної практики складається з таких змістових модулів:

1. Навчально і методична робота здобувача-практиканта.
2. Виховна робота здобувача-практиканта.
3. Наукова робота здобувача-практиканта.

Обсяг науково- педагогічної практики

	Денна форма
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість годин: - лекції - практичні / семінарські - лабораторні - індивідуальні завдання - самостійна робота студента	150

Статус науково-педагогічної практики

обов'язковий
(обов'язкова / вільного вибору)

Передумови для проходження науково-педагогічної практики.

Міждисциплінарні зв'язки з такими навчальними дисциплінами: Українська мова у науково-педагогічній комунікації, Методологія і методи наукового дослідження, Технології e-learning, Актуальні проблеми розвитку сучасної професійної освіти, Сучасні інформаційні технології у наукових дослідженнях.

Очікувані результати навчання

Загальні та фахові компетентності, що формуються у процесі науково-педагогічної практики:

ЗК 4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 4 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у професійній освіті.

Науково-педагогічна практика сприятиме досягненню таких **програмних результатів навчання**:

РН 1 Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної освіти державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях українського та міжнародного рівня.

РН 4 Розробляти та реалізовувати в команді наукові та/або інноваційні проекти зі сфери професійної освіти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та освітні проблеми з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН 5 Знаходити, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем професійної освіти з різних джерел на основі сучасних технологій її пошуку, використання інформаційних ресурсів та програмних продуктів з метою виконання завдань наукового дослідження.

РН 8 Реалізовувати адаптивне управління освітнім процесом у закладах професійної освіти та прогнозувати результати впливу власного дослідження на розвиток громади, регіону, країни.

РН 9 Здійснювати безпечну управлінську діяльність у закладах професійної освіти на адаптивних засадах та принципах самоактуалізації, саморегуляції та самоорганізації.

Очікувані результати навчання

знати :

- особливості організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- необхідний об'єм навчальної інформації;
- зміст навчальних і робочих програм з дисциплін кафедри;
- форми, методи, прийоми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- методи вивчення соціально-психологічних особливостей студентського колективу;
- методи активізації навчальної діяльності студентів;
- зміст нормативної документації, що стосується планування і організації освітнього процесу закладі вищої освіти;
- сучасні теоретико-методологічні засади наукового дослідження у сфері професійної освіти та цифрових технологій.

вміти :

- розробляти навчальні і робочі програми дисциплін кафедри;
- організовувати заняття з дисциплін кафедри та виховні заходи в академічних групах студентів;
- розробляти плани-конспекти лекційних, практичних, семінарських і лабораторних занять, аналізувати досвід роботи викладачів;
- досліджувати соціально-психологічні особливості студентського колективу;
- розробляти і виготовляти наочні посібники до лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять;
- обирати, обґрунтовувати та застосовувати відповідні методи наукового пошуку.

Зміст науково-педагогічної практики

Змістовий модуль № 1.

НАВЧАЛЬНА І МЕТОДИЧНА РОБОТА

1. Ознайомитися з освітніми програмами, навчальними планами, розкладом занять, методичним забезпеченням навчальних дисциплін кафедри;
2. Взяти участь у засіданнях кафедр і засіданнях науково-методичних семінарів;
3. Проаналізувати нормативні документи, що регулюють роботу кафедри та факультету (інституту);
4. Проаналізувати робочу документацію кафедри та особливості її оформлення;
5. Розробити методичне забезпечення навчальної дисципліни (конспекти окремих занять, мультимедійні презентації, плани практичних і семінарських занять, завдання для самостійної роботи студентів, завантаження навчальних матеріалів в Moodle тощо);

6. Відвідувати та аналізувати заняття викладачів кафедри та інших практикантів.

7. Підготовка та проведення навчальних занять.

Змістовий модуль № 2. ВИХОВНА РОБОТА

1. Ознайомитися з виховною роботою в університеті (факультеті, інституті);

2. Виконувати функції куратора академічної групи;

3. Відвідувати (виховні) заходи, що проводять викладачі кафедри та інші практиканти та брати участь в їх організації;

4. Підготувати та провести виховні заходи для студентів.

Змістовий модуль № 3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

1. Ознайомитися з науково-дослідною роботою викладачів;

2. Брати участь у наукових конференціях, семінарах тощо;

3. Підготувати доповіді на наукові конференції, семінари тощо;

4. Підготувати наукові тези (наукової статті) до друку.

Структура науково-педагогічної практики

№	Вид роботи	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Навчальна і методична робота		
1.	Ознайомитися з освітніми програмами, навчальними планами, розкладом занять, методичним забезпеченням навчальних дисциплін кафедри	5
2.	Взяти участь у засіданнях кафедр і засіданнях науково-методичних семінарів	5
3.	Проаналізувати нормативні документи, що регулюють роботу кафедри та факультету (інституту)	5
4.	Проаналізувати робочу документацію кафедри та особливості її оформлення	5
5.	Розробити методичне забезпечення навчальної дисципліни (конспекти окремих занять, мультимедійні презентації, плани практичних і семінарських занять, завдання для самостійної роботи студентів, завантаження навчальних матеріалів в Moodle тощо)	20

6.	Відвідувати та аналізувати заняття викладачів кафедри та інших практикантів	10
7.	Підготовка та проведення навчальних занять	25
Разом за змістовим модулем 1		75

Змістовий модуль 2. Виховна робота		
7.	Ознайомитися з виховною роботою в університеті (факультеті, інституті)	5
8.	Виконувати функції куратора академічної групи	5
9.	Відвідувати (виховні) заходи, що проводять викладачі кафедри та інші практиканти та брати участь в їх організації	5
10.	Підготувати та провести виховні заходи для студентів	10
Разом за змістовим модулем 2		25
Змістовий модуль 3. Наукова робота		
11.	Ознайомитися з науково-дослідною роботою викладачів	5
12.	Брати участь у наукових конференціях, семінарах тощо	5
13.	Підготувати доповіді на наукові конференції, семінари, круглих столах	10
14.	Підготувати тези доповідей (наукової статті) до друку	30
Разом за змістовим модулем 3		50
Разом		150

Форми та методи поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється керівником практики (методистом) шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи аспірантів, виконаних видів діяльності. Він перевіряє ступінь обізнаності аспіранта у документації з організації освітнього процесу Інституту (факультету, кафедри). Методист фіксує обсяг відвіданих практикантом лекційних і практичних занять викладачів кафедри та інших аспірантів. Він присутній на заняттях, проведених аспірантом, а також на інших заходах, у яких здобувач бере участь у процесі реалізації індивідуального плану практики в його педагогічній та науковій компонентах.

Методи усного контролю: бесіда. Методи письмового контролю: заповнення звітної документації, складання планів-конспектів, перевірка доповідей. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної науково-педагогічної практики аспірантів. У процесі оцінювання практичної підготовки аспірантів ураховується:

- якість виконання завдань практики, рівень оволодіння професійними вміннями й навичками;
- ґрунтовність репрезентації власного наукового доробку;
- доцільність упровадження наукових здобутків на заняттях;
- креативність, дисциплінованість, активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики;
- якість, коректність, теоретична ґрунтовність та практична доцільність наданих методичних матеріалів, оформлення документації та час її подання;
- повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики;

– змістовність виступу на конференції.

По завершенні науково-педагогічної практики аспірантами подається звіт практики, у якому зазначено виконання аспірантом індивідуального плану практики в повному обсязі та в установлені терміни. Звіт підписаний аспірантом, науковим керівником, завідувачем кафедри і методистом.

Підбиття підсумків проходження практики аспірантами здійснюється на засіданні кафедри, до якої був прикріплений аспірант.

Аспіранти, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до захисту не допускаються. Аспіранти, які не виконали програму практики з поважних причин, що має бути підтверджено документально, направляються на практику повторно у вільний від навчання час.

Здобувачі, які не пройшли практичну підготовку або не виконали програму практики без поважних причин, і отримали негативний відгук, незадовільну оцінку при захисті звіту, повинні ліквідувати заборгованість по проходженню практики в терміни установлені кафедрою.

Підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів за видами роботи студента

Види роботи	Кількість балів
Підготовка, розробка і проведення лекційних занять (2 заняття)	20
Підготовка, розробка і проведення практичних (лабораторних) занять (4 заняття)	20
Розробка методичного забезпечення	20
Підготовка, розробка і проведення виховних заходів (2 заняття)	10
Друк статті (тез), підготовка доповідей, участь у науково-практичній конференції	30
Всього	100

Форми контролю навчальних досягнень (поточний та підсумковий)

	Поточне тестування			Залік	Сума
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий Модуль 3		
Бали	60	10	30		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
83-89	B	добре
75-82	C	
68-74	D	задовільно

60-67	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінний рівень знань/умінь/навичок, які демонструє здобувач-практикант. Він вчасно виконав усі види завдань, передбачених науково-дослідною практикою (можливі незначні недоліки у виконанні завдань або оформленні документації).
B	82-89	Достатньо високий рівень знань/умінь/навичок без суттєвих (грубих) помилок. Здобувач-практикант виконав більшість завдань практики або всі її завдання, але порушив терміни подачі документів. У документації практики можуть бути незначні помилки.
C	75-81	В цілому достатній рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок, які допустив здобувач-практикант у оформленні документації чи при виконанні завдань науково-педагогічної практики.
D	69-74	Посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Здобувач-практикант лише частково виконав завдання

		практики та невчасно подав звітну документацію.
Е	60-68	Мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок здобувача-практиканта. Здобувач-практикант лише частково виконав завдання практики та невчасно подав звітну документацію.
Е, Е Х	1-59	Низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження науково-педагогічної практики.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма науково-педагогічної практики.
2. Навчально-методичні матеріали кафедри.
3. Мультимедійні презентації та інші матеріали до лекційних і практичних занять.

Матеріально-технічне забезпечення

Для організації освітнього процесу використовується комп'ютерна техніка, мультимедійні проектори та методичні матеріали.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Каплінський, В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібн. Київ: КНТ, 2019. 225 с.
2. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. Навч. Посібник. Київ, 2005. 343 с.
3. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.
4. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
5. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: затвердж. Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарств від 23.03.2021 № 610. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf
6. Харагірло В.Є. Національне виховання здобувачів освіти на сучасному етапі : Навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО, 2020. 93с.
7. Як створити силабус. URL: <http://gohigher.org/yak-stvoriti-silabus-resursi-sho-dopomozhute-fektivno-organizuvati-robotu>

8. Янченко Т. Методичні рекомендації до науково-педагогічної практики. Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2024. 25 с.

Допоміжна література

1. Белан Т.Г. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в закладах освіти в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*. 2024. № 29 (185). С. 201-206.
2. Дубасенюк О.А. Практикум з педагогіки: навч. посіб. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 546 с.
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручн. Київ: Ліра-К, 2017. 484 с.
4. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
5. Староста В.І. Тестовий контроль психолого-педагогічної підготовки магістрів та аспірантів: навч. посібн. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 100 с.
6. Янченко Т. В., Третяк О. С., Чебоненко С. О. Дистанційне навчання у закладах вищої освіти: історико-педагогічний і теоретичний дискурси. Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки: науковий журнал / Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів: Академія ДПтС, 2022. № 1 (8). С.208–223.
7. Янченко Т. Провідні тенденції реформування вищої освіти в Україні. Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти: електронний збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції / за редакцією Н. Носовець, О. Пронікова, Т. Янченко. Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка. 2024. С. 102–105.

Інформаційні ресурси:

1. <http://zakon.rada.gov.ua/> або http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/28030/ – Державний стандарт базової і повної середньої освіти. Затверджений постановою Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011
2. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/651-14> – Закон України про загальну середню освіту
3. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> – Закон України про освіту
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> – Закон України про вищу освіту
5. <http://osvita.ua/school/theory/780/> – Методи навчання та їх класифікація
6. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/2611/. – Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти